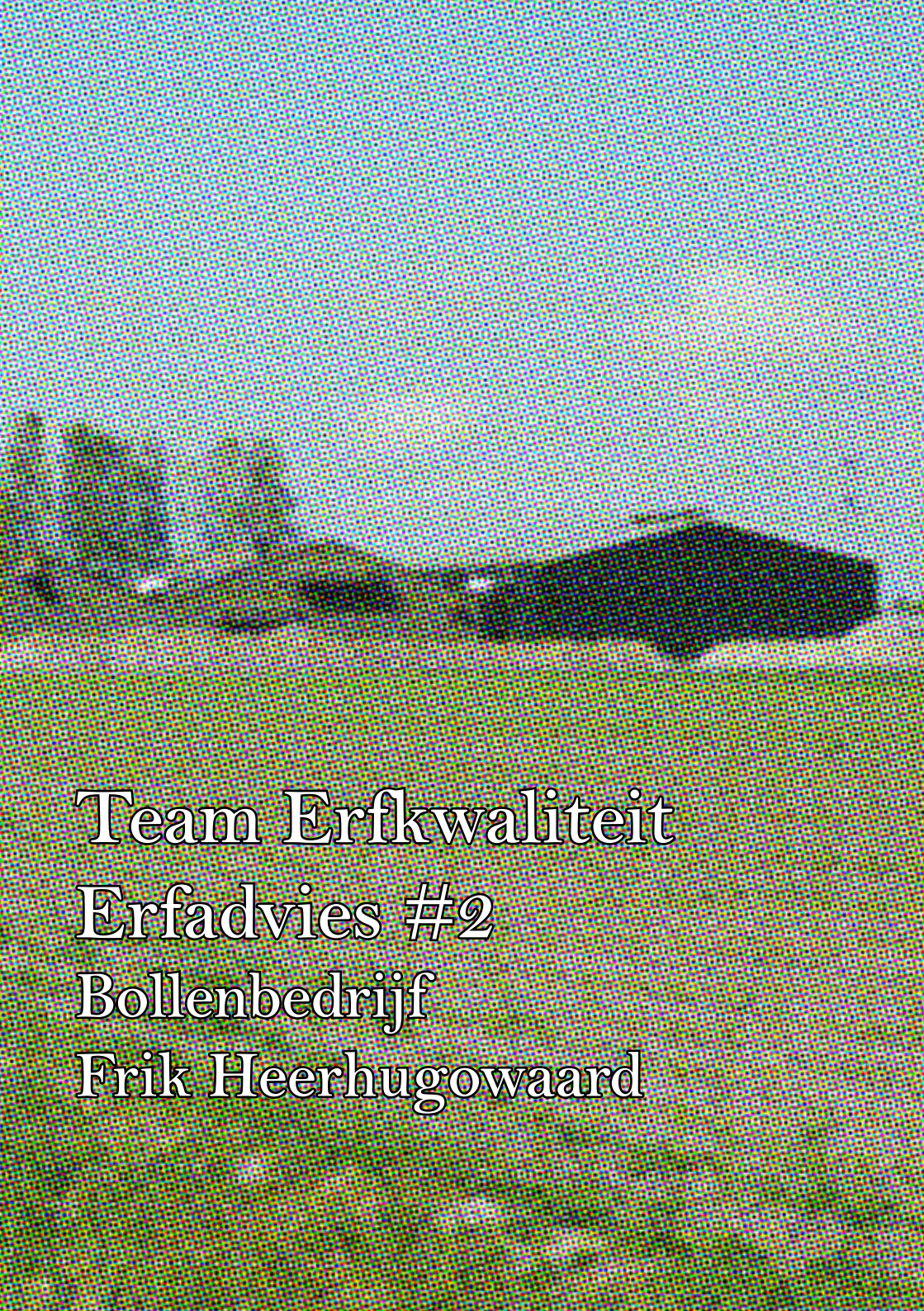

Team Erfkwaliteit

Erfadvies #2

Bollenbedrijf
Frik Heerhugowaard

De Frik
Waarland
Oudkarspel
De Noord
Oude Niedorp
Gem. Heerhugowaard
Frik
De Noord
Noord-Scharwoude
Veenhuizen
Polder Veenhuizen
Gem. Heerhugowaard
Gem. Heerhugowaard
Zuid-Scharwoude
Heerhugowaard
Broek op Langedijk
Broekhorn
Draai
Sint Pancras
Hensbroek
Kabel
't Kruis
Heerhugowaard
Oterleek
Rustenburg

Dit is het erfadvies voor de ontwikkeling van een robuust, landschappelijk kader voor het bollenbedrijf van de familie Borst aan de Frik in Polder Heerhugowaard. Dit advies maakt deel uit van een serie erfadviezen, die afgelopen jaar in opdracht van Initiatiefgroep Erfkwaliteit Noord-Holland Noord, in samenwerking met alle betrokken partijen zijn opgesteld door het Team Erfkwaliteit. De erfadviezen en gesprekken zijn bedoeld om kansen voor meer ruimtelijke kwaliteit op erfniveau te onderzoeken, te stimuleren en realiseren. De algemene ruimtelijke conclusies en aanbevelingen zijn samengevat in een los deel.

Inhoud

1 Opgave / p4

2 Kwaliteiten en kenmerken / p8

3 Erfadvies / p16

4 Beplantingsplan / p 26

Opgave

Situatie

De Frik is als piloterf bij het Team Erfkwaliteit aangedragen, naar aanleiding van de bouwaanvraag voor een nieuwe bollenschuur. Het daarbij ingediende beplantingsplan werd door de welstandscommissie als te karig beoordeeld. De omgevingsvergunning voor het gebouw is wel verleend, maar onder voorwaarde van aanleg van een robuuster beplantingsplan, passend bij de schaal en omvang van het bedrijf.

Aanpak

Door het Team Erfkwaliteit is in samenwerking met alle betrokken partijen - de erfeigenaren, de gemeente en de hovenier die het plan gaat uitvoeren - een nieuw erfbeplantingsplan opgesteld. In dit boekje wordt daar verslag van gedaan. De hovenier zal dit verder uitwerken en dit voorjaar gaan aanleggen.

Het bij de bouwaanvraag ingediend beplantingsplan

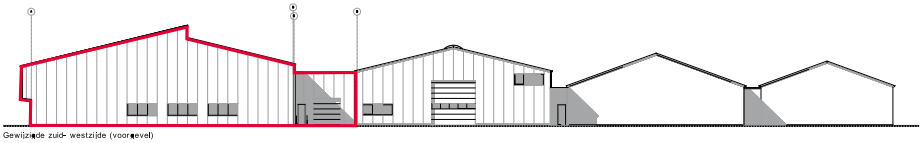

Nieuwe bollenschuur

Aan de kantinetafel

Zicht op bedrijf

Kenmerken & kwaliteiten erf

Kenmerken erf & landschap

De Frik is een relatief jong, functioneel opgezet erf, het is gesticht rond 1985. De Frik ligt in een open landschap in de kop van Polder Heerhugowaard. Het was een restveengebied in de droogmakerij; een gebied met een wat afwijkende verkavelingsstructuur. Er zijn hier geen lange lanen langs de wegen aangeplant, geen bosjes of stevige erfbeplantingen. In dit deel van de Polder ontwikkelen de agrarische bedrijven zich nu onstuimig. In de grote open ruimten staan de loodsen vrij in het zicht; bedrijvigheid gaat steeds meer het aanzicht van het landschap bepalen.

Zicht op erven in de omgeving

Niedorper
De Noord
Oude-Niedorp
Heerhugowaard
Gem
Heerhugowaard
Frik
De Noord
Gemeente
Polder
1980

Niedorper
Verlaat
De Noord
Oude Niedorp
Polder
Heerhugowaard
Gem
Heerhugowaard
Frik
Gemeente
De Noord
Polder
2015

Huidige situatie

Het woonhuis staat direct aan de weg. Daarachter staat een rijtje - in omvang toenemende - bollenschuren. De toegang naar het bedrijf loopt via een openbaar landweggetje, dat verderop dood loopt. Omdat de ruimte op het erf zelf beperkt is, wordt de weg van de berm gebruikt om vrachtwagens te parkeren en in te draaien. De weg is hiervoor enigszins verbreed. Het erf heeft momenteel weinig beplantingen. Om het huis staan een aantal grote bomen en langs het landweggetje staat een rijtje italiaanse populieren. Verder staan de gebouwen kaal in het open landschap. Het erf heeft geen specifieke streekkenmerken.

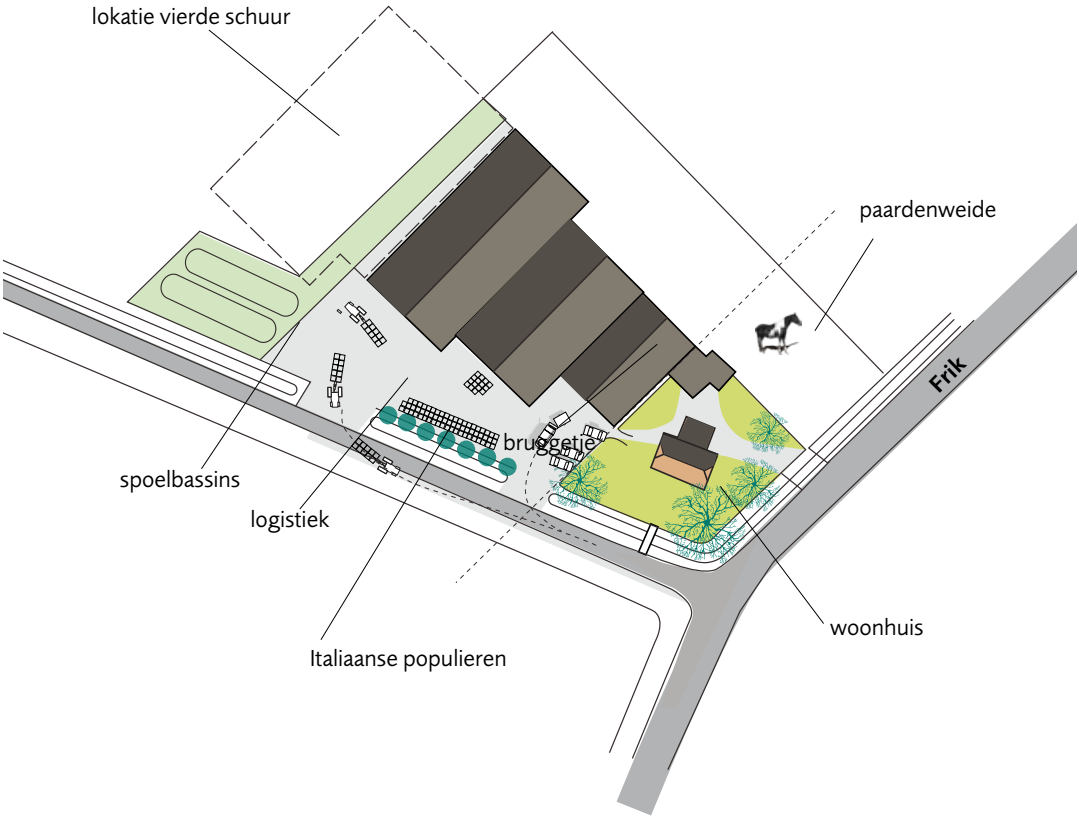

Erf De Frik

Entreeweg

Impressie huidige situatie

Ontsluiting via landweggetje / zomer

Ontsluiting via landweggetje / zomer

Ontsluiting via landweggetje / herfst

Woonhuis en entree aan de Frik

Andere functies op het erf / paardenweide

Bassins voor het spoelen van de bollen

Bollenschuur

Luchtfoto ontwikkeling bedrijf

Verwachting voor de toekomst

De Frik is een zich dynamisch ontwikkelend bedrijf, in een dynamische regio. Een verkenning van kaarten en luchtfoto's laat zien dat de erfbebouwing de afgelopen 10 jaar in een aantal stappen sterk in omvang is toegenomen. De bedrijfsbebouwing bestaat nu uit een rijtje van drie aaneegeschakelde schuren. Op de foto's is de vierde, nieuwe grote schuur in aanbouw waarvoor recent de vergunning is verleend. In de gesprekken komt naar voren dat dit mogelijk niet de eindsituatie is. Een volgende ontwikkelingsstap wordt al voorzichtig verkend.

Erfadvies

Op erfniveau

Stevige 'groene jas' met ruimte voor ontwikkeling
De Frik is een zich dynamisch ontwikkelend bedrijf. In het open polder landschap van Heerhugowaard is er zo een zeer prominent aanwezig bedrijf ontstaan, dat ondermeer goed zichtbaar is vanaf de doorgaande, N241. De verwachting is dat het bedrijf de komende jaren door zal gaan groeien. Als er nu nieuwe beplantingen dicht tegen de gebouwen worden geplant, is vrijwel zeker dat deze gekapt moeten worden bij een volgende ontwikkeling / uitbreidingsstap. Team Erfkwaliteit adviseert daarop te anticiperen, met de aanleg van een groen kader dat zo stevig is dat toekomstige uitbreidingen (redelijkerwijs) kunnen worden opgevangen.

Deze benadering impliceert een zeker oppervlaktebeslag. In het plan is creatief gekeken landschappelijk kader op een of andere manier productief gemaakt kan worden. In het erfinpassingsplan wordt voorgesteld om de aanleg van de beplantingen te combineren met de bollenwasbassins en de paardenweide die nu achter het bedrijf ligt.

Karakter landweg versterken / logistiek op orde brengen
Op dit moment wordt de openbare weg gebruikt als onderdeel van de logistiek van het bedrijf. Deze is daardoor verbreed. Uitgangspunt van het erfadvies is dat de logistiek van het bedrijf weer wordt teruggebracht naar het eigen terrein. Het plan is daarvoor één dam te vergroten, zodat daar voldoende draairuimte voor de vrachtwagens ontstaat. De andere dam hoeft dan alleen nog maar door personenauto's gebruikt te worden en kan worden versmald (tot maximaal 3 meter breed).

Daarmee kan het karakter van de landweg wordt hersteld. De wegbreedte wordt teruggebracht tot de oorspronkelijke breedte. Langs de weg wordt een nieuwe rij bomen geplant. Langs het erf wordt de rij met Italiaanse populieren aangevuld, zodat er een rij over de hele lengte van het bedrijf ontstaat. Gezien vanuit het zuiden ontstaat er zo een gelaagde, groene filter van bomen voor het bedrijf.

Voor-achter / Wonen-werken meer uitstraling geven
Het erf heeft momenteel een heldere indeling in voor en achter. Het bedrijf ligt duidelijk achter het woonhuis. De uitstraling van het woonhuis met de tuin kan - op termijn - meer persoonlijke aandacht krijgen. Als het plastic langs de slootkanten (om deze onkruidvrij te houden) wordt vervangen door bijvoorbeeld gras of een bloemrijke oeverbeplanting in combinatie met een haag rond de tuin, gaat het wonen zich zich meer onderscheiden van de bedrijfsinrichting op het achterterrein. Het erf krijgt er meer 'gezicht' door.

Met het voorgestelde erfinpassingsplan krijgt het erf een gevarieerde inpassing, waardoor er verschillende zichten en kanten van het erf ontstaan. Sommige kanten zijn dicht beplant, andere kanten bieden - tussen tussen de bomen door - een blik op het bedrijf.

Op landschapsniveau

Een robuuste erfinpassing moet gaan horen bij de ontwikkeling van grote agrarische en tuindersbedrijven in de open polderlandschappen van Noord-Holland. Er zijn steeds minder agrarische bedrijven: de overblijvende, groeiende bedrijven, mogen zichzelf met gepaste trots laten zien. Een goede erfinpassing hoort daarbij.

Erfinpassingsplan

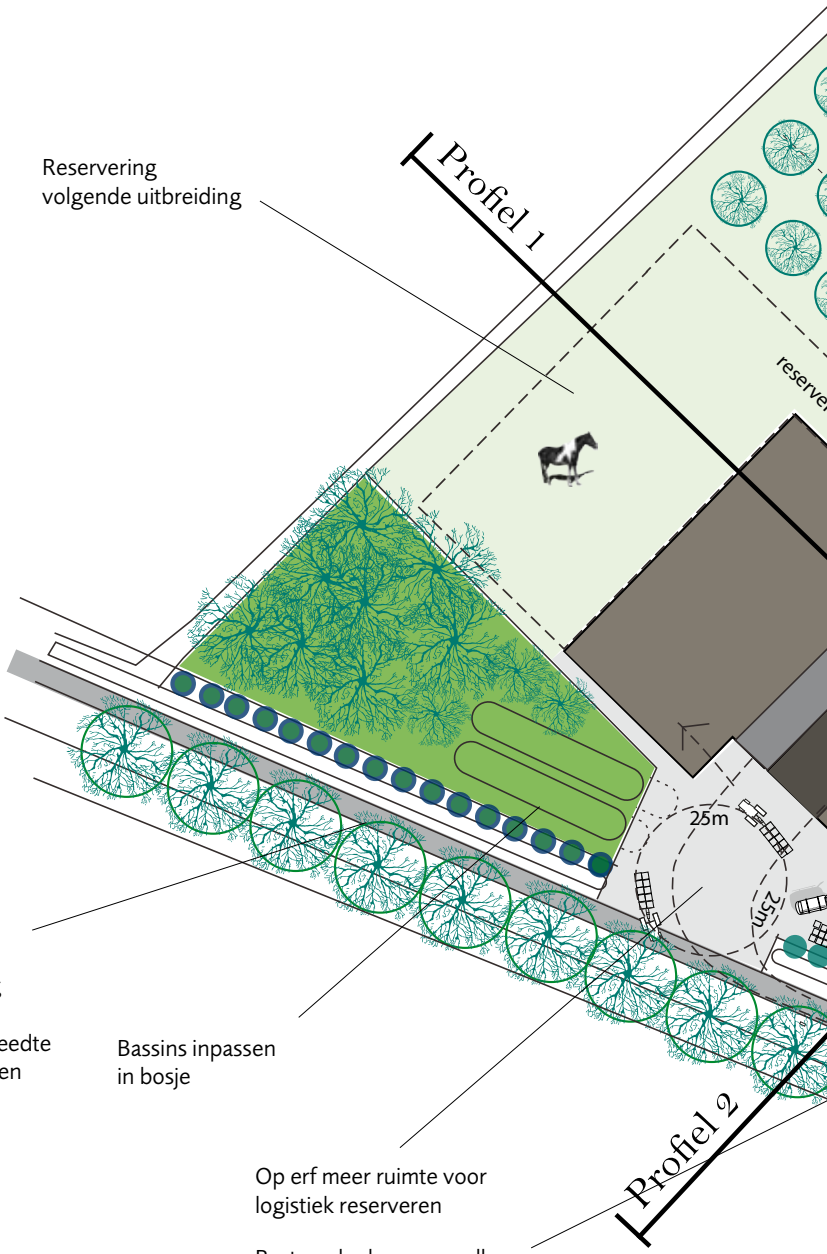

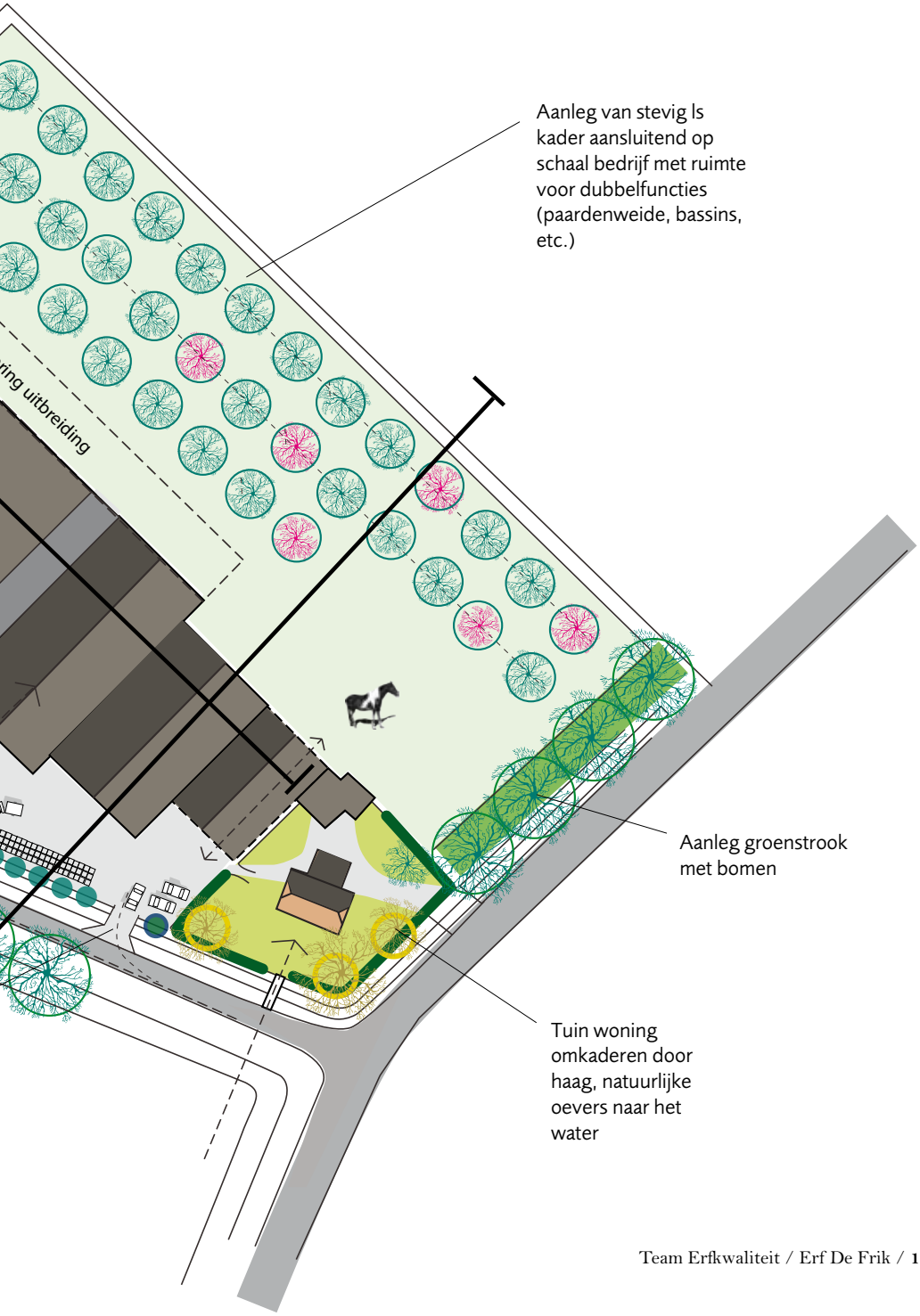
Aanleg van stevig ls kader aansluitend op schaal bedrijf met ruimte voor dubbelfuncties (paardenweide, bassins, etc.)
ring uitbreiding
Aanleg groenstrook met bomen
Tuin woning omkaderen door haag, natuurlijke oevers naar het water

Profiel 1

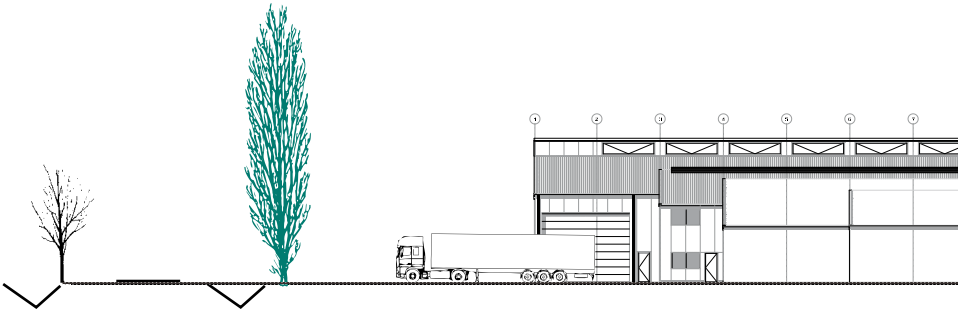

Fase 1 / na aanplant

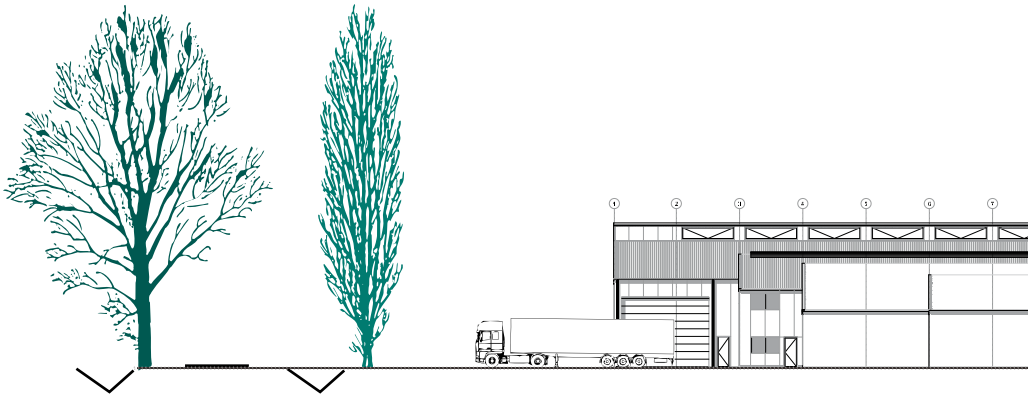

Fase 2 / Landschappelijk kader biedt ruimte voor volgende ontwikkelingsstap

Landweg
- Herstellen oorspronkelijke breedte landweg (eigendom gemeente)
- Aanplant van de iepen in de berm (beheer door gemeente)
- Een brede toegangsdam maken voor zwaar verkeer, een smalle dam voor auto's
- Doortrekken van de rij Italiaanse populieren langs de hele lengte van het erf
- Voor de privétuin bij het woonhuis meer markeren met groene oever en haag langs de tuin

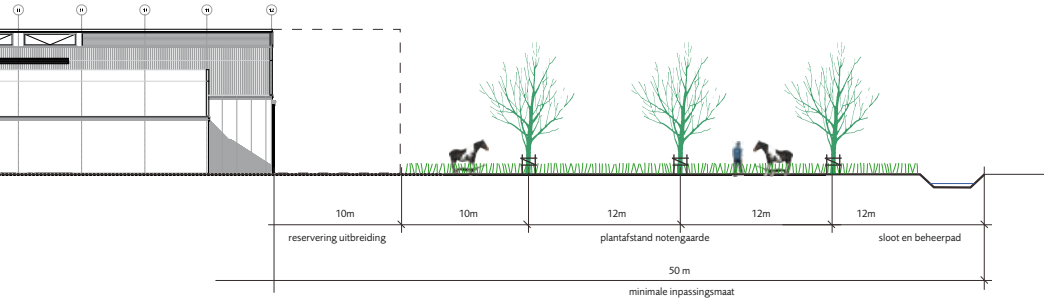

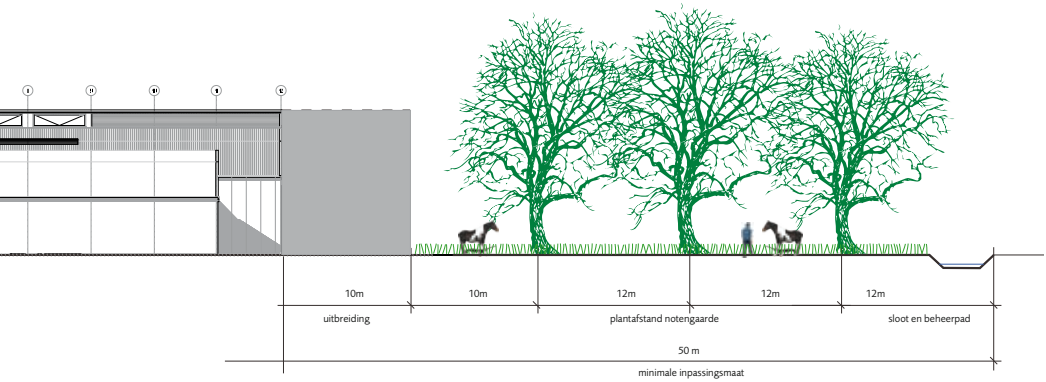

Boomgaard

- Aanleg van een sloot met beheer/maaipad tussen het erf en het land
- Aanleg boomgaard met paardenweide in de strook áchter de schuren
- Bomen voorzien van boombeschermers om vraat door paarden te voorkomen
- Binnen de maatvoering ruimte reserveren voor mogelijke nieuwe schuur / kas

Profiel 2

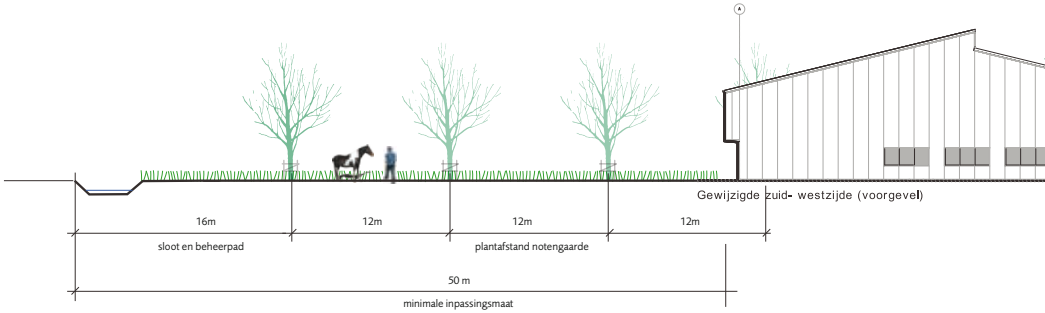

Fase 1 / Impressie ruimtelijke reservering met op achtergrond de boomgaard

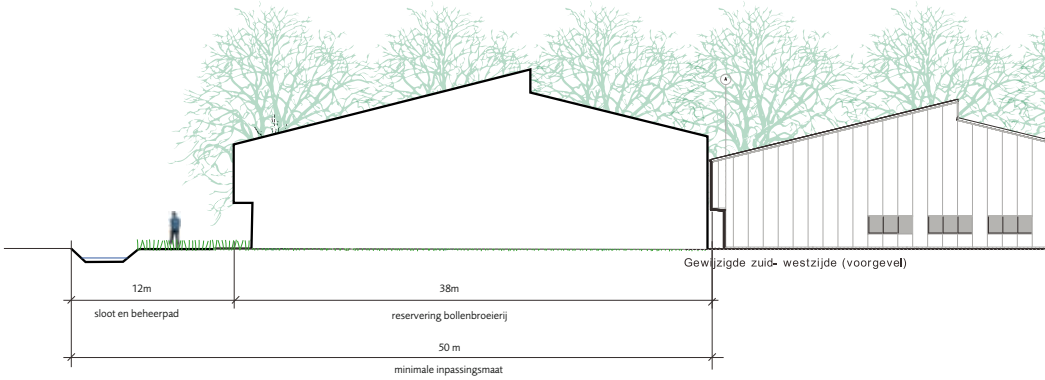

Fase 2 / Landschappelijk kader biedt ruimte voor volgende ontwikkelingsstap

De voorbereiding van een nieuwe schuur is het moment om ook na te denken over de stap erna. Zit de lokatie van de nieuwe schuur geen ontwikkelingen voor de toekomst in de weg. Wat is de beplantingsstructuur van de toekomst. In deze fase weer bomen gaan aanplanten voor de stap erná. Als de volgende schuur gebouwd gaat worden zullen deze bomen groot zijn.

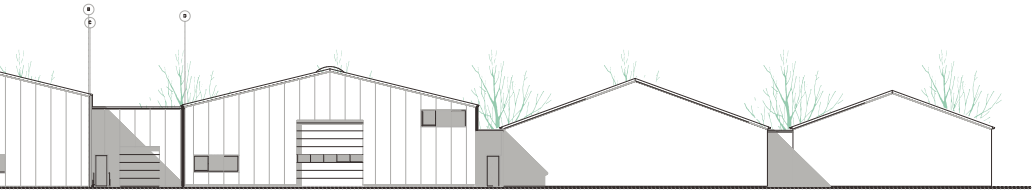

Impressies

Landweg

Beeld huidige situatie landweg

Impressie herstel oorspronkelijke breedte landweg met een verbrede toerit naar het erf, aanplant iepen aan de linkerzijde, italiaande populieren aan de erfzijde.

Boomgaard

Beeld huidige paardenweide achter de schuren.

Impressie aanplant boomgaard als inpassing van de schuren, in combinatie met paardenweide.

Beplantingsplan

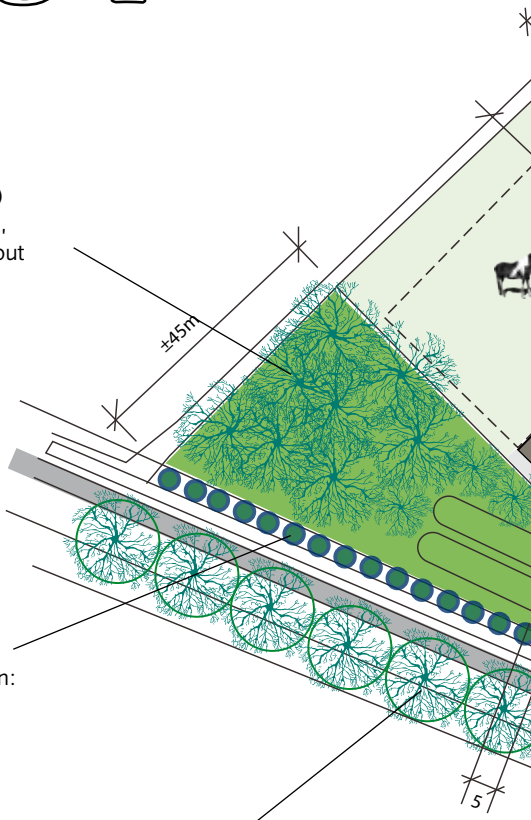

Bosje (ca1.000 m2)
Mengsel van iepen,
lijsterbes, sporkehout

Italiaanse populieren
Bestaande rij aanvullen:
17 stuks

Weg/laan beplanting
Iepen: Ulmus 'New Horizon'
en Ulmus 'Rebona' om en om
aanplanten (ivm met betere
resistentie tegen ziekten):
14 stuks

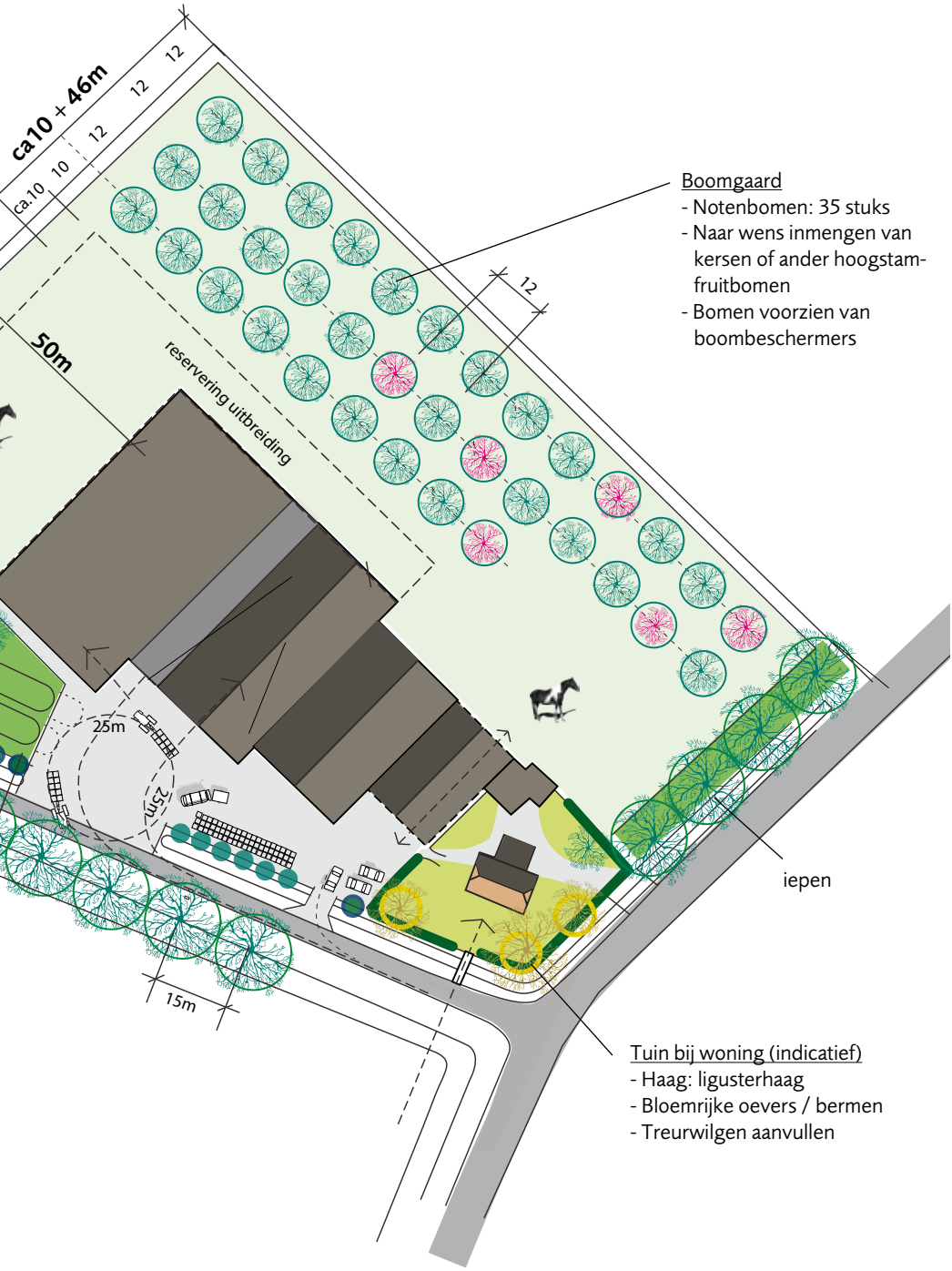
ca10 + 46m
ca.10
10
12
12
12
50m
reservering uitbreiding
12
25m
25m
15m
Boomgaard
- Notenbomen: 35 stuks
- Naar wens inmengen van kersen of ander hoogstam-fruitbomen
- Bomen voorzien van boombeschermers
iepen
Tuin bij woning (indicatief)
- Haag: ligusterhaag
- Bloemrijke oevers / bermen
- Treurwilgen aanvullen

Colofon

Opdrachtgever
Initiatiefgroep Erfkwaliteit
Bert Cozijnsen - projectleider

Team Pilot Frik Heerhugowaard
Ivan Borst - namens de erfeigenaren
Nico Bankras - hovenier
Dick Kooij - gemeente Heerhugowaard

Team Erfkwaliteit
Jan-Richard Kikkert - Architectenbureau K2
Ruut van Paridon - Van Paridon x de Groot landschapsarchitecten

Verslag en beelden
Van Paridon x de Groot landschapsarchitecten, tenzij anders vermeld

Datum
November 2016